

Yttrande över delbetänkandet digitalförvaltning.nu (SOU 2017:23)

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över delbetänkandet digitalförvaltning.nu (SOU 2017:23).

Landstinget välkomnar ambitionen att skapa en effektiv styrning av utveckling, införande och förvaltning av nationella digitala tjänster och lämnar följande synpunkter på delbetänkandet.

Samlat ansvar för digitalisering hos en myndighet

Landstinget är positivt till utredningens förslag om ett samlat ansvar för frågor kring offentlig sektors digitalisering och delar bedömningen att en orsak till att Sverige halkat efter inom området digital förvaltning är avsaknaden av en samlande aktör och brist på effektiv styrning av de nationella digitala tjänsterna. Det är positivt att utredningen pekar på att digitalisering inte bara handlar om teknisk utveckling utan i hög grad om förändringar av arbetsmetoder och organisation. Det bör sedan avspeglas i målen för digitaliseringen.

Landstinget har idag ett stort och kostnadskrävande informationsutbyte med försäkringskassa, polis, arbetsförmedling, skatteverket med flera. Det är därför väsentligt att infrastrukturen både möter behovet av att kommunicera mellan myndigheter och mellan myndighet och invånare. Regelverket kan även skilja sig åt för invånar- respektive myndighetskommunikation.

Landstinget delar utredningens syn på vikten av att uppsatta mål styr mot vad som ska uppnås med digitaliseringen. Detta innebär att den faktiska nyttan kan följas upp och utvärderas. Det är då viktigt att nationella mätetal och indikatorer fastställs så att graden av digitalisering kan mätas och följas upp i syfte att stimulera och påskynda införande och användning av nya digitala tjänster.

Mina meddelanden

Stockholms läns landsting ser att tjänsten Mina meddelanden skulle kunna vara en bra bas för ett utvecklat digitalt informationsutbyte. Landstinget menar dock att tjänsten behöver utvecklas. Ett prioriterat utvecklingsområde bör vara möjligheten till dubbelriktad kommunikation som landstinget bedömer är en förutsättning för en bred användning av tjänsten.

Landstinget reagerar på utredningens bedömning att "Mina meddelanden bör utvecklas till en nationell tjänst för säker och spamfri e-post till företag och enskilda". Det faktiska behovet är en säker meddelandehantering mellan landsting/myndigheter/kommuner/invånare varför ambitionsnivån som uttrycks utgör en begränsning.

Stockholms läns landsting ställer sig inte bakom utredningens förslag att privata utförare av offentligt finansierad verksamhet inte ska beredas möjlighet att ansluta som avsändare i Mina meddelanden. Om invånarens perspektiv ska stå i centrum så behöver alla utförare ges möjlighet att på konkurrensneutrala villkor beredas åtkomst till nationellt utvecklade digitala tjänster.

Informationssäkerhet

Stockholms läns landsting är positivt till att utredningen uppmärksammar de risker som följer av en alltmer utvecklad digitalisering. Utredningen skriver att säkerhetsfrågorna behöver integreras i digitaliseringen av den offentliga sektorn och att informationssäkerhet och integritetsskydd beaktas i varje skede av arbetet. Landstinget understryker vikten av detta men menar att skrivningarna behöver konkretiseras. Det behöver säkerställas att de digitala tjänster som tas fram har önskvärd kvalitet och att en kvalitetsaspekt är informations- och IT-säkerhet. Landstinget vill särskilt peka på vikten av kravställen och att de digitala tjänster som utvecklas också säkerhetsgranskas. Stockholms läns landsting ser därför gärna att kvalitetsaspekten förtydligas ytterligare i kap 4.3 liksom i övriga delar, genom att det tydligt framgår att informationssäkerhet i form av till exempel informationssäkerhetsgranskningar och kravefterlevnad ingår i myndigheternas digitaliseringsuppdrag.

Utredningen förslår i avsnitt 4.4.1 att en övergripande plan för att stärka digitaliseringen av den offentliga sektorn tas fram, i vilken det ska anges att det måste finnas mål för övergången till digital förvaltning. Landstinget välkomnar ett sådant nationellt styrinstrument med styrande nationella mål för digitaliseringsarbetet men menar att det är nödvändigt att det finns tydliga mål för vad som ska uppnås även vad gäller informationssäkerhet. Styrning av digitaliseringsarbete innebär en samtida styrning av

informationssäkerhetsarbete. För att ytterligare stärka kopplingen mellan digitalisering och informationssäkerhet och åstadkomma förutsättningar för ett förändringstryck ser landstinget gärna att utredningen förtydligar detta.

I kapitel 7 görs en konsekvensbedömning av förslaget om att en myndighet får samlat ansvar för digitaliseringsfrågor, men utan att integrera säkerhetsfrågorna. Gällande informationssäkerhet utövar staten idag styrning av verksamheter i landsting och kommuner med olika medel och genom flera statliga myndigheter. Ur perspektivet hälso- och sjukvårdsområdet nämns några i utredningen men inte alla. Flera statliga utredningar med bäring på informationssäkerhet och personlig integritet har genomförts de senaste åren och pekat på behovet av att förtydliga uppdragen för berörda myndigheter. Landstingets bedömning är att det finns en risk att utredningen inte i tillräcklig utsträckning har kunnat överblicka de konsekvenser som förslagen innebär ur perspektivet styrning av informationssäkerhet, och att det finns en risk att förslagen därmed inte får den styr- och nyttoeffekt som eftersträvas. Konsekvensen av detta blir i nästa steg att styrningen gällande informationssäkerhetsarbetet riskerar att divergera i förhållande till styrningen av digitalisering. Landstinget ser därför gärna att utredningen kompletteras med en analys av vilka konsekvenser förslaget om en myndighet med samlat ansvar innebär ur perspektivet styrning av informationssäkerhet. Detta är av stor betydelse för bland annat landstingen och särskilt inom hälso- och sjukvårdsområdet.

Ekonomiska konsekvenser

Beroende av hur det slutgiltiga förslaget formas behöver ekonomiska konsekvenser för bland annat landsting analyseras. Om ett införande kommer att medföra ökade kostnader för landstinget kan det finnas behov att tillföra ytterligare resurser.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting anser att det behövs en övergripande plan för att stärka digitaliseringen av den offentliga sektorn. Efter att länge ha varit en av de ledande nationerna på e-förvaltningsområdet har Sverige börjat tappa placeringar i internationella mätningar. Landstinget välkomnar därför utredningens förslag om ett samlat ansvar för frågor kring offentlig sektors digitalisering. Dock har delbetänkandet föranlett några synpunkter.

Som utredningen pekar på, handlar digitalisering inte bara om teknisk utveckling utan i hög grad om förändringar av arbetsmetoder och organisation. Digitalisering är en viktig faktor i landstingets arbete att

modernisera och utveckla sina verksamheter. Den 15 november 2016 beslutade Stockholms läns landsting om en Policy för innovation och digitalisering, LS 2015-0833, som tydliggör att det är invånarnas behov och perspektiv som ska stå i centrum för landstingets innovations- och digitaliseringsarbete. I policyn fastslås även att landstinget, i de situationer där det är lämpligt, i första hand ska kommunicera digitalt, både internt och externt. Syftet är att stärka skyddet av känslig information, öka servicenivån och minska onödiga distributionskostnader. Under 2017 kommer en förstudie att startas kring hur landstinget stegvis ska fasa ut kallelser, provsvar och annan kommunikation som idag skickas brevlades.

Landstinget har idag ett stort och kostnadskrävande informationsutbyte med försäkringskassa, polis, arbetsförmedling, Skatteverket med flera. Det är därför väsentligt att infrastrukturen både möter behovet av att kommunicera mellan myndigheter och mellan myndighet och invånare. Landstinget vill understryka vikten av att säkerhetsfrågorna integreras i digitaliseringen av den offentliga sektorn och att informationssäkerhet och integritetsskydd beaktas i varje skede av arbetet. Landstinget anser att säkerhetsfrågorna saknas i utredningens konsekvensbedömning av att samla ansvaret hos en myndighet. Det finns en risk att styrningen av informationssäkerhetsarbetet skiljs från styrningen av digitaliseringen. Landstinget ser därför gärna att utredningen kompletteras med en analys av vilka konsekvenser förslaget om en myndighet med samlat ansvar innebär ur perspektivet styrning av informationssäkerhet. Detta är av stor betydelse för bland annat landstingen och särskilt inom hälso- och sjukvårdsområdet.

Gällande tjänsten "Mina meddelande" ser landstinget att tjänsten skulle kunna vara en bra bas för ett utvecklat digitalt informationsutbyte. Landstinget menar dock att tjänsten behöver utvecklas då det handlar om enkelriktad kommunikation. Ett prioriterat utvecklingsområde bör vara möjligheten till dubbelriktad kommunikation som landstinget bedömer är en förutsättning för en bred användning av tjänsten. Landstinget reagerar även på utredningens begränsning att "Mina meddelanden bör utvecklas till en nationell tjänst för säker och spamfri e-post till företag och enskilda". Det faktiska behovet är en säker meddelandehantering mellan landsting/myndigheter/kommuner/invånare. Samtidigt saknas analys av hur stora de offentliga åtagandena som regeringen ska besluta om förväntas bli och om det kommer medföra ökade kostnader för kommuner och landsting. Om förslaget träder i kraft finns anledning att följa upp det och vid behov tillföra resurser.

Vidare har Stockholms läns landsting invändningar mot utredningens

förslag att privata utförare av offentligt finansierad verksamhet inte ska beredas möjlighet att ansluta som avsändare i Mina meddelanden. Om invånarens perspektiv ska stå i centrum så behöver alla utförare ges möjlighet att på konkurrensneutrala villkor beredas åtkomst till nationellt utvecklade digitala tjänster. Privata elektroniska brevlådor för meddelanden till enskilda och företag ska kunna anslutas till den nationella infrastrukturen efter Skatteverkets godkännande.

Slutligen delar landstinget utredningens syn på vikten av att effektivisera och utveckla digitaliseringen. Utgångspunkten i utredningen stämmer överens med landstingets egna mål för digitalisering där samtliga verksamheter inom landstinget ska använda digitalisering som ett strategiskt verktyg för att utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten, erbjuda bättre samhällsservice, öka patienters och resenärers delaktighet.

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik och upphandling
LSF Kansli

BREV
2017-06-22

Diarienummer
LS 2017-0532

Finansdepartementet
Fi2017/01289/DF

Yttrande över delbetänkandet digitalforvaltning.nu (SOU 2017:23)

Genom remiss 22 mars 2017, har Finansdepartementet berett Stockholms läns landsting tillfälle att avge yttrande i rubricerade ärende.

Med anledning härav får landstingsstyrelsens förvaltning meddela att landstingsstyrelsen den 20 juni 2017, § 144, beslutat att avge bifogat yttrande till Finansdepartementet.

Anne-Christine Dahlgren

Bilagor:

1. Yttrande i word och pdf
2. Landstingsstyrelsens protokollsutdrag den 20 juni 2017, § 144
3. Landstingsrådsberedningens skrivelse

Landstingsstyrelsen (LS)

PROTOKOLL LS 2017-0084
2017-06-20

Kl. 10:00- 10:15 §§132-148

§ 144

Yttrande över delbetänkandet digitalforvaltning.nu (SOU 2017:23)

LS 2017-0532

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över delbetänkandet digitalforvaltning.nu (SOU 2017:23).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 5 maj 2017

Landstingsdirektörens förslag till yttrande

Sammanfattning av delbetänkandet digitalforvaltning.nu (SOU 2017:23)

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar i enlighet med landstingsrådsberedningens förslag

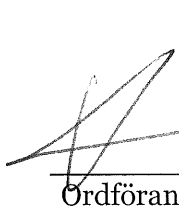
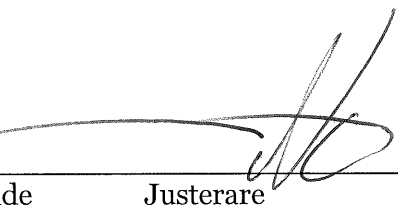
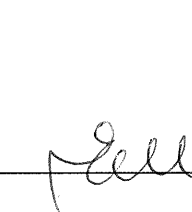
att avge yttrande till Finansdepartementet över delbetänkandet digitalforvaltning.nu (SOU 2017:23) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande samt landstingsrådsberedningens motivering.

Expedieras till

Finansdepartementet

LD Stab

Akten

Ordförande Justerare Exp. datum Sign.